

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. ๑/๒๕๖๖

เรื่อง ธรรมนูญของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

๑. เหตุผลในการออกประกาศ

การกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือการมีธรรมาภิบาลที่ดี (good corporate governance) เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน สามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินในระบบเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดูแลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย โดยเฉพาะผู้ฝากเงิน ผู้ใช้บริการทางการเงิน ตลอดจนผู้ถือหุ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งองค์ประกอบสำคัญของการมีธรรมาภิบาลที่ดี คือ การที่กรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีคุณสมบัติเหมาะสมและทำหน้าที่ในการกำกับดูแลและบริหารจัดการงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส รวมทั้งสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีกลไกที่สนับสนุนการกำกับดูแลการปฏิบัติงานและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผล และเหมาะสมกับความเสี่ยงของธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงได้

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินในครั้งนี้นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดหมวดหมู่และรวบรวมหลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาลสำหรับสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินไว้ในฉบับเดียวกัน โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน และมีความยืดหยุ่นมากขึ้นโดยกำหนดเป็นกรอบหลักการให้ถือปฏิบัติ (principle-based) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตลอดจนสื่อสารและสร้างความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่คณะกรรมการที่แตกต่างจากผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านธรรมาภิบาลเพื่อสนับสนุนให้กลไกตลาดมีส่วนช่วยในการกำกับดูแลมากขึ้น

ทั้งนี้ ประกาศฉบับนี้เป็นประกาศหลักในชุดประกาศที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลธรรมาภิบาล โดยมีประกาศฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องอีก ๔ ฉบับที่สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

(๒) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

(๓) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชด้อยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

(๔) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

๒. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๙ (๕) มาตรา ๔๑ วรรคสาม (๓) มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ให้สถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

๓. ประกาศหรือหนังสือเวียนที่ยกเลิก

๓.๑ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. ๑๐/๒๕๖๑ เรื่อง ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๓.๒ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. ๑๗/๒๕๖๑ เรื่อง ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๓.๓ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. ๑๒/๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ข้อ ๕.๒ ข้อ ๕.๗.๔ (๑) และข้อ ๖.๒ (๒) - (๔)

๓.๔ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. ๑๘/๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

๔. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับ

๔.๑ สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

๔.๒ บริษัทแม่และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง เว้นแต่บริษัทดังกล่าวมีกฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

๕. เนื้อหา

๕.๑ คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“กลุ่มธุรกิจ” หมายความว่า

(๑) กลุ่มของบริษัทที่ประกอบด้วยบริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วม

(๒) กลุ่มของบริษัทที่อยู่ภายใต้อำนาจควบคุมกิจการของบุคคลเดียวกัน

“กลุ่มธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า กลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“บริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า บริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“บริษัทลูกในกลุ่ม solo consolidation” หมายความว่า บริษัทลูกในกลุ่ม solo consolidation ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจและทำธุรกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset)

“บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีนัยสำคัญ” หมายความว่า บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ที่บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินพิจารณาแล้วว่ามีความสำคัญต่อกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

“กรรมการ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการของสถาบันการเงินหรือบริษัท แล้วแต่กรณี

“กรรมการที่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า

(๑) กรรมการที่ทำหน้าที่บริหารงานในตำแหน่งผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) กรรมการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานใด ๆ หนึ่งผู้บริหาร และให้หมายความรวมถึงกรรมการที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการบริหาร (executive committee)^๑

(๓) กรรมการที่มีอำนาจลงนามผูกพัน เว้นแต่เป็นการลงนามผูกพันตามรายการที่คณะกรรมการมีมติอนุมัติไว้แล้วเป็นรายกรณี และเป็นการลงนามร่วมกับกรรมการรายอื่น

“กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า กรรมการที่ไม่ใช่กรรมการที่เป็นผู้บริหาร

^๑ คณะกรรมการบริหาร (executive committee) ในที่นี้ หมายความว่า คณะกรรมการบริหารเฉพาะในระดับบริหารจัดการ (management level)

“กรรมการอิสระ” หมายความว่า กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารซึ่งมีคุณสมบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

“ที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน” หมายความว่า บุคคลที่เป็นที่ปรึกษาของสถาบันการเงินหรือบุคคลที่อาจทำหน้าที่เปรียบเสมือนกรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ แต่เพียงใช้ชื่อว่าเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น รวมไปถึงบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว แต่เรียกชื่ออย่างอื่นด้วย อย่างไรก็ตาม ไม่รวมถึงบุคคลที่รับจ้างทำงานให้แก่สถาบันการเงิน โดยมีลักษณะของงานที่ใช้ความรู้ความสามารถพิเศษด้านเทคนิค หรือใช้ความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น ที่ปรึกษางานบัญชี ที่ปรึกษากฎหมาย ที่ปรึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ปรึกษาด้านภาษี ที่ปรึกษาด้านภาษา ที่ปรึกษาด้านการสื่อสารองค์กร ที่ปรึกษาด้านประกันภัย ที่ปรึกษาด้านแบบจำลองเชิงปริมาณขั้นสูง เป็นต้น ทั้งนี้ กรณีบริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน ให้หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะหน้าที่ในทำนองเดียวกับที่ปรึกษาของสถาบันการเงินข้างต้น

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ และที่ปรึกษาของสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่เสมือนผู้จัดการ รองผู้จัดการ หรือผู้ช่วยผู้จัดการ แต่เพียงใช้ชื่อว่าเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น หรือผู้ที่มีตำแหน่งเทียบเท่ากับตำแหน่งทั้งหมดข้างต้นที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ กรณีบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ให้หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะหน้าที่ในทำนองเดียวกับผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินข้างต้น

๕.๒ หลักการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลและส่งเสริมให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีธรรมาภิบาลที่ดี โดยกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่สำคัญ ๔ เรื่อง ได้แก่

(๑) กรรมการและผู้มีอำนาจในการจัดการต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) คณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องมีบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบที่เหมาะสมกับขนาด ลักษณะการดำเนินธุรกิจ ความซับซ้อนของธุรกิจ และความเสี่ยงของธุรกิจ

(๓) คณะกรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงต้องสามารถสนับสนุนการทำหน้าที่ของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน รวมทั้งสามารถดำเนินการให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่กำหนดได้ และ

(๔) กลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องมีความเข้มแข็ง

๕.๓ ธรรมนูญของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

๕.๓.๑ คุณสมบัติและการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษา

กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน เป็นผู้มียุทธศาสตร์ในการกำหนดทิศทางและติดตามดูแลการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน หากบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวขาดความรู้ ความสามารถ หรือขาดความซื่อสัตย์สุจริต อาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจและเกิดความเสียหายต่อสถาบันการเงินได้ กฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินจึงกำหนด ลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งดังกล่าว และธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดลักษณะ ต้องห้ามเพิ่มเติม รวมทั้งกำหนดให้การแต่งตั้งบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งดังกล่าว และผู้บริหารในตำแหน่งสูงสุด ของบริษัทลูกในกลุ่ม solo consolidation จะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

๕.๓.๒ คณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

คณะกรรมการของสถาบันการเงินและคณะกรรมการของบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดทิศทางและดูแลการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ดังนั้น คณะกรรมการของสถาบันการเงินและคณะกรรมการของบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินควรปฏิบัติหน้าที่และมีองค์ประกอบที่เหมาะสมกับขนาด ความซับซ้อน ลักษณะธุรกิจ และความเสี่ยงของธุรกิจ รวมทั้งกลยุทธ์และการดำเนินงานในระยะยาวของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ขณะที่บริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินสามารถพิจารณากำหนด องค์ประกอบของคณะกรรมการของบริษัทลูกได้ตามความเหมาะสมของธุรกิจ อย่างไรก็ตาม กรณีสบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินมีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยกรรมการอิสระ กรรมการอิสระดังกล่าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบ ของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

๕.๓.๓ คณะกรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

คณะกรรมการชุดย่อยที่คณะกรรมการของสถาบันการเงินและคณะกรรมการของบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินจัดตั้งขึ้น มีหน้าที่สนับสนุนการทำหน้าที่ของคณะกรรมการของสถาบันการเงินและคณะกรรมการของบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้สามารถปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งสนับสนุนการติดตามกำกับดูแลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

และบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้เป็นไปตามนโยบายและกลยุทธ์ที่กำหนดภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดีได้อย่างทั่วถึง ขณะที่ผู้บริหารระดับสูงมีหน้าที่ดำเนินการให้สถาบันการเงินและบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนดไว้ ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อย รวมทั้งกำหนดหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูงโดยให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยบทบาทหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการชุดย่อยและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงิน และบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

๕.๓.๔ กลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

กลไกการกำกับดูแลกิจการเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีความระมัดระวัง รอบคอบ เข้มแข็ง เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินเติบโตได้อย่างมั่นคง ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับกลไกการกำกับดูแล โดยเฉพาะในเรื่องการมีการควบคุมภายในที่เข้มแข็ง มีการอบการกำกับดูแลความเสี่ยงที่ดี มีโครงสร้างค่าตอบแทนที่สะท้อนความเสี่ยงและความมั่นคงในระยะยาว และมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส โดยให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกลไกการกำกับดูแลกิจการของสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

๖. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย